

نقش مدیریت دارایی، بدهی (ALM) در صنعت بیمه در بهبود پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری

محمد اوسطی

دانش آموخته رشته حسابداری، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
mohamadowsati@yahoo.com

قدرتاله طالب‌نیا

دانشیار و عضو هیئت علمی دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
gh_talebniya@yahoo.com

حمیدرضا وکیلی‌فرد

دانشیار و عضو هیئت علمی دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
vakilifard_phd@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۹۸/۰۳/۱۵ تاریخ پذیرش: ۹۸/۰۶/۱۲

چکیده

مدیریت دارایی و بدهی به دنبال یافتن ترکیبی از دارایی‌ها و بدهی‌ها در ترازنامه می‌باشد تا بدان وسیله، خالص ثروت سهامداران را افزایش دهد. نقش مدیریت دارایی و بدهی بیشتر در صنایع مالی و اعتباری و بانک‌ها مورد تحقیق قرار گرفته اما کمتر تحقیقی برای شرکت‌های بیمه‌ای انجام شده است. لذا این تحقیق درصدد آن است که نقش مدیریت دارایی، بدهی در صنعت بیمه پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری را مورد بررسی قرار دهد.

این تحقیق از نظر هدف، توصیفی و از نظر نتایج، کاربردی است. در این تحقیق، ابتدا اطلاعات مورد نیاز شرکت‌های بیمه‌ای را از صورت‌های مالی و اطلاعات موجود در بورس اوراق بهادار برای دوره ۸ ساله ۱۳۸۷ لغایت ۱۳۹۴ استخراج و از مجموع شرکت‌های بیمه‌ای، تعداد ۲۷ شرکت را به عنوان نمونه آماری انتخاب نمود، لذا برای آزمون فرضیه‌ها از داده‌های ترکیبی استفاده نموده است. سپس بر اساس آزمون دیکی فولر، مانایی متغیرها، از آزمون کولموگوروف اسمیرنوف، نرمال بودن توزیع داده‌ها و از آزمون دوربین واتسون، مستقل بودن خطاها را مورد آزمون قرار داده است. در این تحقیق برای آزمون معناداری کلی مدل رگرسیون پردازش شده از آماره فیشر در سطح ۹۵ درصد اطمینان استفاده شده است. نتایج حاصله نشان می‌دهد که برخی از سنج‌های «مدیریت دارایی- بدهی» از جمله نسبت‌های نقدینگی، ذخایر حق بیمه و ذخایر معوق بر «پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری» در بهبود پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری تاثیرگذار بوده ولی نسبت دارایی ثابت در آن تأثیرگذار نمی‌باشد.

واژه‌های کلیدی: مدیریت دارایی بدهی، پیامدهای اقتصادی، کیفیت اطلاعات حسابداری، صنعت بیمه.

۱- مقدمه

همچنین با توجه به خصوصیات و ویژگی‌های شرکت‌های بیمه‌ای، آنها دائماً در معرض انواع ریسک‌ها قرار دارند. بخشی از آن ناشی از تصمیمات مدیران مالی و بخشی در رابطه با فروش بیمه‌نامه‌ها می‌باشد و این وظیفه مدیریت بیمه‌ها است که کلیه ریسک‌ها را در سطح قابل قبولی نگاه دارند تا ارزش و سوددهی واحد اقتصادی حفظ گردد. همچنین ورشکستگی برخی بیمه‌ها ناشی از عدم وجود نقدینگی کافی برای پرداخت خسارت به بیمه‌گذاران بوده است و این عدم توان پرداخت خسارت ناشی از ریسک بالای نقدینگی و مدیریت بی‌کیفیت دارایی و بدهی بوده است.

۲- مبانی نظری و مروری بر پیشینه پژوهش

۲-۱- پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری

بازار سرمایه به عنوان موتور محرکه اقتصاد بر محور اطلاعات قرار دارد. جریان درست اطلاعات در این بازار منجر به اتخاذ تصمیمات صحیح و منطقی از سوی مشارکت کنندگان می‌شود و در نهایت، توسعه اقتصادی و بهبود رفاه اجتماعی را به ارمغان می‌آورد. گزارش‌های مالی از مهمترین منابع اطلاعاتی است که هدف آن فراهم کردن اطلاعات لازم برای تصمیم‌گیریهای اقتصادی می‌باشد و بخش اعظمی از نیاز اطلاعاتی بازار سرمایه را تأمین می‌کند. متأسفانه در سالهای پایانی قرن بیستم میلادی و در آستانه ورود به قرن بیست و یکم، ورشکستگی شرکتهای عظیم نظیر انرون، وردکام، آدلفی، سیسکو، لیوسنت و زیراکس، سیستم گزارشگری مالی را با بحران مواجه کرد. ورشکستگی چنین شرکتهایی باعث نشانه رفتن انگشت اتهام به سوی حسابداری و گزارشگری مالی شد، به طوری که در موارد متعدد از این وقایع به عنوان رسوایی حسابداری یاد شد. اما این خاتمه کار نبود، بلکه سیستم گزارشگری مالی به دلیل خدشه‌دار شدن اعتبار آن، همواره در جلب اعتماد عمومی با بحران‌هایی مواجه شد (بولو، ۱۳۸۶). افزایش شمار تقلب‌ها که با ورشکستگی شرکت‌های بزرگ درهم‌آمیخته بود، نگرانی‌هایی را درباره کیفیت گزارش‌های مالی به همراه داشت. حرفه حسابداری و حسابرسی در راستای چاره‌جویی در این خصوص به تدبیر راهکارهایی همت گمارد. تغییر رویکرد تدوین استانداردهای حسابداری از استانداردهای مبتنی بر قواعد به استانداردهای مبتنی بر اصول، تأکید بر استقلال حسابرسان و حاکمیت شرکتی برای حمایت از منافع سهامداران جزء و تنظیم مقررات نظامی حرفه حسابداری و حسابرسی از جمله تدابیر اتخاذ شده برای جلب اعتماد عمومی بود. از سوی دیگر، صاحب‌نظران و اندیشمندان دانشگاهی نیز به سهم خود، سمت و سوی تحقیقات تجربی را به کیفیت

کیفیت اطلاعات حسابداری میزان دقت گزارشگری مالی در بیان اطلاعات حسابداری و عملیات شرکت، به ویژه جریان های نقدی مورد انتظار می‌باشد که به منظور آگاهی سرمایه‌گذاران ارایه می‌شود. اطلاعات حسابداری منبع مهم و سودمندی برای تصمیم‌گیری گروه‌های طرف قرارداد و همچنین منبع اصلی در ارزیابی وظیفه مباشرت مدیران محسوب می‌شود. گزارشگری مالی دارای کیفیت بالا منجر به افزایش توانایی سهامداران و مالکان شرکت در نظارت بر فعالیت‌های سرمایه‌گذاری می‌شود، این امر می‌تواند بر کارایی سرمایه‌گذاری‌ها در نتیجه کاهش پدیده مخاطرات اخلاقی تاثیر مشخصی داشته باشد. (گایو و راپوسو، ۲۰۱۱)

کیفیت گزارشگری مالی از یک سو، به ویژگیهای عملیاتی و معاملاتی شرکت و از سوی دیگر، به نحوه ارائه و انعکاس این ویژگی‌ها در گزارش‌های مالی بستگی دارد. ویژگی‌های عملیاتی گزارشگری مالی به مدیریت دارایی و بدهی واحدهای اقتصادی مربوط می‌شود. مدیریت دارایی و بدهی دربرگیرنده مجموعه‌ای از ابزارها و روش‌هایی است که خلق ارزش و کنترل ریسک را برای سهامداران مدنظر قرار می‌دهد. بر این اساس، عواملی چون درک صحیح از ماهیت دارایی‌ها و بدهی‌ها، مشتریان، شرایط اقتصادی و محیط رقابتی، لازمه مدیریت دارایی و بدهی می‌باشد. به طور خاص، مدیریت دارایی‌ها و بدهی‌ها یکی از ابعاد مهم مدیریت ریسک می‌باشد که در آن سعی میشود تا انواع مختلفی از ریسک‌ها با نگهداری ترکیب مناسبی از دارایی‌ها و بدهی‌ها برای حصول به اهداف مالی مؤسسه مالی، به حداقل برسد. مدیریت دارایی و بدهی به دنبال یافتن ترکیبی از دارایی‌ها و بدهی‌ها در ترازنامه می‌باشد تا بدان وسیله، خالص ثروت سهامداران را افزایش دهد؛ این در حالی است که تلاش می‌کند تا با کمی نمودن ریسک‌های مرتبط، مدیریت نقدینگی و نیز در نظریه سایر الزامات، این مهم انجام گیرد.

بر اساس نظر هیأت تدوین استانداردهای حسابداری مالی آمریکا، «گزارشگری مالی نه تنها شامل صورت‌های مالی، بلکه دربرگیرنده ابزارها یا روش‌های اطلاع‌رسانی است و این ابزارها، به صورت مستقیم یا غیر مستقیم با اطلاعاتی ارتباط دارد که از طریق حسابداری ارائه می‌شود. یعنی اطلاعاتی درباره منابع شرکت، دارایی‌ها، بدهی‌ها و سود و غیره است» (هیأت تدوین استانداردهای حسابداری مالی آمریکا، ۱۹۸۷) یکی از الزامات کیفیت گزارشگری مالی همانطور که در تعریف هیأت تدوین استانداردهای حسابداری مالی آمریکا آمده است ارائه اطلاعات صحیح و دقیق راجع به دارایی‌ها و بدهی‌ها می‌باشد که از طریق مدیریت دارایی و بدهی ایجاد می‌شود.

در واقع هدف مدیریت دارایی و بدهی، تقویت کیفیت و کمیت دارایی‌ها با در نظر گرفتن ریسک همراه دارایی‌ها و بدهی‌ها برای مدیریت آینده می‌باشد. از سوی دیگر، ارزیابی مناسب از وضعیت مدیریت دارایی و بدهی مستلزم درک صحیح از ماهیت دارایی‌ها و بدهی‌ها، مشتریان، اقتصاد و محیط رقابتی حاکم خواهد بود. از این رو، مدیریت دارایی و بدهی به معنی جذب فعال سرمایه به منظور پاسخگویی به پرداخت‌ها است.

مدل مدیریت دارایی‌ها و بدهی‌ها می‌تواند در همه شرکت‌ها کاربرد داشته باشد، لکن این مدل در بانک‌ها و همچنین شرکت‌های بیمه‌ای به واسطه اینکه محصولات و خدمات بیمه‌ای مخصوصاً رشته‌های جدیدتر بیمه‌ای مثل بیمه عمر و سرمایه‌گذاری تا حدی مشابه محصولات و خدمات موسسات مالی و اعتباری و بانکی می‌باشد، کاربرد بیشتری دارد.

۲-۳- صنعت بیمه

توسعه بیمه باعث جلب توجه و تمایل بازرگانان به حرفه بیمه‌گری و صدور بیمه نامه شد. از سده پانزدهم، شماری از بازرگانان فعالیت خود را به صدور بیمه نامه منحصر کردند و حرفه بیمه‌گری اهمیت خاصی یافت. در سال ۱۵۵۲ در شهر «فلورانس»، کانونی از بیمه‌گران با سازمانی مجهز تشکیل شد. اعضای کانون مزبور حقوق دانانی را از بین خود انتخاب کردند و وظیفه تهیه شرایط عمومی بیمه نامه‌های و تدوین تعرفه‌های حق بیمه و انتخاب واسطه‌ها و نمایندگان بیمه و بیمه‌نامه‌ها و تدوین تعرفه‌های حق بیمه محول کردند. به تدریج بیمه‌گران این روش را پیش گرفتند که گهگاه در بندرهای بزرگ و مراکز بازرگانی دریایی وقعه‌خانه‌ها دور یکدیگر جمع شوند و متفقاً با واسطه‌های بیمه در مورد خطرهای دریایی و خصوصیات فنی کشتیها و سایر موارد مورد علاقه تبادل نظر و معلومات و اطلاعات خود را کامل کنند. افزون بر این بیمه‌گران غالباً خطرهای بزرگی را که به تنهایی از پس آنها بر نمی‌آمدند، متفقاً به عهده می‌گرفتند. بیمه‌گران زودتر از بیمه‌گزاران به لزوم تعاون و کمک متقابل توجه کردند (کریمی، ۱۳۸۷، ص ۲۴).

در کلیه کشورها با توجه به سیستم اقتصادی خود، مقررات قانونی در جهت هماهنگی فعالیت‌های اقتصادی تدوین و اجرا می‌شود. دولتها برای هدایت امر بیمه و نظارت و کنترل صنعت بیمه هم در اشکال مختلف آن قوانین و مقرراتی را اعمال می‌کنند. از نقطه نظر کلی، دولت از دو طریق در فعالیت صنعت بیمه دخالت می‌کند. دخالت نظارتی و عملیاتی. در دخالت نظارتی اعمال نظارت و کنترل به منظور تنظیم و

گزارشگری مالی و اثرات آن بر بازار سرمایه سوق دادند تا بلکه بتوانند در این خصوص نقش مفیدی را ایفا نمایند.

سالهای اخیر بویژه پس از وقوع رسوایی‌های مالی، توجه بسیاری به کیفیت گزارشگری مالی شده است. یکی از اقلام مهم گزارش‌های مالی سود است. کیفیت سود مفهومی است که دارای جنبه‌های متفاوت و تبع آن دارای تعاریف مختلفی است. یک تعریف مهم از کیفیت سود مبتنی بر پایداری سود است. پایداری سود بمعنای تکرار پذیری یا استمرار سود جاری است. هر چه پایداری سود بیشتر باشد، شرکت توان بیشتری برای حفظ سودهای جاری دارد و کیفیت سود بالاتر است. کیفیت اطلاعات حسابداری، دارای پیامدهای مطلوب یا نامطلوب اقتصادی است. پیامدهای اقتصادی اثر گزارش‌های حسابداری بر رفتار تصمیم‌گیری واحد تجاری، دولت، اتحادیه‌ها، سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان است (زف، ۱۹۸۷). جوهره تعریف فوق این است که گزارش‌های حسابداری میتواند بر تصمیمات واقعی مدیران و سایر اشخاص طرف قرارداد شرکت و همچنین ارزش شرکت اثرگذار باشد (نیکومرام و بنی‌مهد، ۱۳۸۸). از نمونه پیامدهای اقتصادی مستخرج از کیفیت اطلاعات حسابداری که به طور مستقیم در تصمیمات واقعی استفاده‌کنندگان تأثیرگذار است میتوان به معیارهایی نظیر نسبت Qتوبین، متوسط هزینه سرمایه شرکت، نسبت ارزش بازار حقوق صاحبان سهام به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام و نسبت قیمت به سود هر سهم استفاده نمود. نسبت Qتوبین به عنوان معیاری مهم جهت ارزیابی عملکرد مدیران و آماره‌ای به عنوان نماینده ارزش شرکت برای سرمایه‌گذاران و هزینه سرمایه در واقع نرخ بازدهی مورد انتظار سرمایه‌گذاران است که به همراه دیگر معیارها، می‌تواند برآوردی برای استفاده‌کنندگان از اطلاعات حسابداری باشد.

۲-۲- مدل مدیریت دارایی بدهی (ALM)

مدیریت دارایی، بدهی را بواسطه ماهیت آن مدیریت ترازنامه نیز می‌نامند. لذا بایستی اجزای صورتهای مالی واحد اقتصادی شناسایی و ارتباط این اجزا با یکدیگر و با اجزای سایر صورتهای مالی بطور کامل مشخص شود. دارایی و بدهی ابزارهای مدیریت استراتژیک برای مدیریت ریسک در بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری و شرکت‌های بیمه‌ای است. از طرفی کیفیت اقلام پولی در ترازنامه موسسات اعتباری و بیمه‌ها بسیار متفاوت و متنوع است. این امر باعث شده تا توان نقدینگی در آن‌ها به شدت مورد توجه قرار گیرد. به عبارت دیگر مدیریت دارایی‌ها و بدهی‌ها یکی از بزرگترین چالش‌هایی است که شرکت‌های بیمه‌ای با آن روبرو هستند.

از آن نیز مقررات دیگری در جهت کنترل و نظارت بر فعالیت موسسات بیمه وضع شد.

در سال ۱۳۳۱ بر اساس مصوبه هیأت دولت کلیه شرکتهای بیمه خارجی موظف شدند برای ادامه فعالیت خود در ایران مبلغ ۲۵۰ هزار دلار ودیعه خارجی نزد بانک ملی ایران تودیع نمایند و پس از آن نیز منافع سالیانه خود را تا زمانی که این مبلغ به ۵۰۰ هزار دلار برسد بر آن بیفزایند. در نتیجه کلیه نمایندگیها و شعب شرکتهای خارجی در ایران به استثنای دو شرکت بیمه «یورکشایر» ۱ و «اینگستراخ» ۲ تعطیل شد و شرایط را برای گسترش فعالیت شرکتهای بیمه ایران فراهم شد. ۱۳ آذر ۱۳۶۷ روز مهمی برای صنعت بیمه ایران محسوب می‌شود، زیرا در این روز قانون اداره امور شرکتهای بیمه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و به موجب آن، چهار شرکت بیمه ایران، آسیا، البرز و دانا در بازار کشور فعال شدند در ضمن این روز، «روز بیمه» نام گرفت (احمدی، ۱۳۸۲، ص ۱۰).

بیمه، نقش اساسی در جبران آثار مالی ناشی از خسارت وارده به بیمه شدگان آحاد جامعه دارد. خدمتی را که بیمه به جامعه ارائه می‌کند، می‌توان به گروه‌های زیر بخش کرد،

- ۱) بیمه، ضامن امنیت مالی است.
- ۲) بیمه، کارایی بازرگانان را افزایش میدهد.
- ۳) بیمه کمک مؤثری در توزیع نسبی هزینه‌هاست.
- ۴) بیمه، سبب افزایش اعتبار بیمه‌گزار می‌شود.
- ۵) بیمه، یک نوع پس انداز تلقی میشود.
- ۶) اجتماع از بیمه منتفع می‌شود.

در هر کشور معمولاً دو نوع بیمه وجود دارد. بیمه‌های اجتماعی و بیمه‌های بازرگانی. بیمه‌های اجتماعی ۲ بیمه‌ای است که به دلیل کمک و حمایت از طبقه یا طبقات خاصی طراحی شده و یا حتی برای رفاه کلیه شهروندان بکار می‌رود و هدف از ایجاد آن بالاتر بردن سطح رفاه عموم و به بیانی کمک به مردم است. فلسفه وجودی بیمه‌های اجتماعی بالا بردن سطح رفاه عموم مردم و یا طبقه و طبقات خاصی از آنهاست. نظیر اقشار کم درآمد که پرداخت هزینه‌های درمانی و همچنین جبران پیامدهای آن برای آنها سنگین است. اداره بیمه‌های اجتماعی اغلب از سوی دولت‌ها صورت می‌گیرد و در ایران (سازمان تأمین اجتماعی) که موسسه‌ای دولتی است، متولی این کار است. اما این بدان معنا نیست که بودجه آن تماماً از سوی دولت تأمین می‌شود. بلکه کارفرمایان و بیمه‌شدگان نیز در پرداخت حق بیمه مشارکت دارند. در بیمه‌های اجتماعی خدمات زیر ارائه می‌گردد.

هدایت امر بیمه از طریق اعمال مقررات قانونی و نظارت، در مورد چگونگی فعالیت بیمه‌گران مستقیم، اتکابی، تعیین رشته‌های بیمه‌ای اجباری و غیره انجام می‌شود ولی در دخالت عملیاتی، فعالیت دولت در رشته‌های مختلف بیمه‌ای از طریق مالکیت یک یا چند موسسه بیمه و دریافت درصدی از فعالیت‌های موسسات بیمه داخلی بعنوان واگذاری اجباری صورت می‌پذیرد.

بیمه به شکل سنتی آن به مفهوم وجود نوعی تعاون و همیاری اجتماعی به منظور سرشکن کردن زیان فرد یا افراد معدود بین افراد گروه یا جامعه در ایران سابقه‌ای طولانی داشته و همواره مردم این مرز و بوم با الهام از تعالیم اسلامی و فرهنگی خود برای کمک به جبران خسارت‌های ناخواسته‌ای که برای دیگر هموطنان و حتی مردم دیگر کشورها پیش می‌آید فعال و پیشگام بوده اند. با وجود این بیمه به شکل حرفه‌ای و امروزی آن برای اولین بار در سال ۱۲۶۹ هجری شمسی در کشور ما مطرح گردید. در این سال‌ها مذاکراتی بین دولت ایران و سفارت روس به عمل آمد و متعاقب آن اختیار فعالیت انحصاری در زمینه بیمه حمل و نقل برای مدت هفتاد و پنج سال به یک فرد تبعه روس به نام «لازار پولیاکف» ۱ واگذار شد. معهداً نامبرده ظرف مدت سه سال که جهت آغاز فعالیت‌های بیمه‌ای وی در نظر گرفته شده بود قادر به تأسیس شرکت بیمه مورد نظر نگردید و به همین جهت این امتیاز از وی سلب شد. متعاقباً در سال ۱۲۸۹ هجری شمسی دو شرکت بیمه روسی به نام‌های «نادا ۲» و «کافکاز مرکوری ۳» اقدام به تأسیس نمایندگی بیمه جهت بازدید و پرداخت خسارت در ایران نمودند (شیبانی، ۱۳۵۲، ص ۲۲۴).

آغاز فعالیت جدی در زمینه بیمه را می‌توان سال ۱۳۱۰ هجری شمسی دانست زیرا در این سال قانون و نظامنامه راجع به ثبت شرکت‌ها در ایران به تصویب رسید و متعاقب آن بسیاری از شرکتهای بیمه خارجی منجمله اینگستراخ، ۵، آلیانس ۶ و ... اقدام به تأسیس شعبه یا نمایندگی در ایران نمودند (آجری، ۱۳۵۲، ص ۱۸۹).

افزایش فعالیت این شرکت‌ها، مسئولان کشور را متوجه ضرورت وجود یک شرکت بیمه ایرانی کرد لذا اقدام به تأسیس شرکت سهامی بیمه ایران در شانزدهم شهریور ۱۳۱۴ شرکت سهامی با سرمایه ۲۰ میلیون ریال نمود، فعالیت رسمی شرکت سهامی بیمه ایران از اواسط آبان ماه سال ۱۳۱۴ آغاز شد. تأسیس شرکت سهامی بیمه ایران، نقطه عطفی در تاریخ فعالیت بیمه‌ای کشور به شمار می‌رود. دو سال پس از تأسیس شرکت سهامی بیمه ایران در سال ۱۳۱۶، «قانون بیمه» در ۳۶ ماده تدوین شد و به تصویب مجلس شورای ملی رسید پس

تخصیص ناکارآمد منابع است که باعث از دست دادن بازار می‌شود.

با بررسی ابتدایی مدل مدیریت دارایی، بدهی این سوالات برای بیمه‌گران مطرح می‌گردد که اولاً چگونه یک شرکت بیمه دارایی‌های خود را بین رشته‌های پر بازده و در عین حال پرریسک و دارایی‌های کم بازده و کم ریسک تخصیص می‌دهد؟ ثانیاً چگونه یک شرکت بیمه دارایی‌هایش را بین دارایی‌های بدون ریسک و دارایی‌های ریسکی تخصیص می‌دهد؟ مرحله اول شامل ساخت یک دارایی ترکیبی است که به لحاظ ترکیب دارایی‌های ریسکی بهینه باشد. گام دوم شامل مقایسه‌ای میان دارایی‌های ریسکی و بدون ریسک است. با توجه به این مطالب، از مدل سبد دارایی این نتایج به دست می‌آید:

- بیمه‌ها تلاش می‌کند تا دارایی خود را میان بیمه گذاران پرریسک و پر بازده و همچنین کم ریسک و کم بازده متنوع سازی کند.
- هر شرکت بیمه نسبتی از دارایی‌هایش را در دارایی‌های نقدی بدون ریسک نگهداری می‌کند.
- هر افزایشی در میزان ریسکی بودن سبد بدهی، به شرط ثبات دیگر شرایط، موجب می‌شود تا بیمه‌ها به سمت دارایی‌های نقدی بدون ریسک حرکت کنند.
- هر افزایشی در نرخ بازده دارایی‌های بدون ریسک، مشروط به ثبات دیگر شرایط، موجب می‌شود تا بیمه‌ها دارایی‌های بدون ریسک بیشتری را نگهداری کنند.

۲-۵- پیشینه مطالعات انجام شده

معماریان (۱۳۹۵) مدیریت دارایی و بدهی را به عنوان بازسازی مجدد ساختار دو سمت ترازنامه بانک به منظور تلاش برای رسیدن به سودآوری معقول، به حداقل رساندن ریسک نرخ بهره و تأمین نقدینگی کافی تعریف کردند. آن‌ها کارایی بانک‌ها را با اطلاعات ترازنامه سال‌های ۱۳۸۸ لغایت ۱۳۹۰ از طریق مدل دارایی بدهی نشان دادند.

هاشم نیکومرام، مهدی تقوی و حمید احمدزاده (۱۳۹۳) در پژوهشی پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران برای دوره زمانی ۱۲ ساله از سال ۱۳۷۹ الی ۱۳۹۰ را مورد بررسی قرار داده است. این پژوهش در پی یافتن پاسخ به این سوال است که شرکت‌هایی که کیفیت اطلاعات حسابداری آن‌ها مطلوب است وضعیت اقتصادی آن‌ها چگونه است؟ متغیر مستقل استفاده شده در این پژوهش ضریب واکنش سود می‌باشد. برای محاسبه متغیرهای وابسته پیامدهای اقتصادی

کمک‌های درمانی: شامل هزینه‌های پزشکی، حوادث و غیره. کمک‌های مالی: شامل پرداخت غرامت (بیکاری، نقص عضو)، پرداخت مستمری (بازنشستگی، از کار افتادگی و ...) و کمک‌های خانوادگی (ازدواج، زایمان و ...)

بیمه‌های بازرگانی بیمه‌های هستند که افراد برای ایجاد اطمینان و پشتوانه در فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی خود از آن بهره می‌گیرند و حالت قرارداد داد و ستد با شرکت بیمه دارد و جنبه حمایتی و کمک در آن به شکل تجاری مطرح است. بیمه‌های بازرگانی، آنگونه که از نامشان پیداست بیمه‌هایی هستند تجاری که در آنها علاوه بر تأمین گری، سود و زیان نیز مطرح است، لذا دیگر جنبه حیاتی و کمک بلاعوض به افراد را ندارد. در بیمه‌های بازرگانی هر چه مخاطره (ریسک) بیشتر باشد، نرخ حق بیمه بالاتر است. بیمه‌های بازرگانی خود به انواع مختلفی تقسیم می‌شوند که مرسوم ترین آنها «بیمه‌های اشخاص» و «بیمه‌های اموال و دارایی» است.

بیمه‌های اشخاص:

بیمه عمر: به شرط فوت، به شرط حیات، پس انداز. بیمه حوادث: فوت، نقص عضو دائم، هزینه‌های پزشکی مربوط. بیمه درمان: تکمیلی.

بیمه‌های اموال و دارایی:

بیمه اتومبیل: بدنه، ثالث، سرنشین. بیمه آتش سوزی: خطرات اصلی، آتش سوزی، صاعقه، انفجار. خطرات اضافی: سیل، زلزله، طوفان، شکست شیشه، ضایعات آب و برق و باران، ترکیدگی لوله، دزدی با شکستن حرز. بیمه باربری: داخلی، خارجی.

بیمه مهندسی: ساختمان.

بیمه هواپیما: بدنه، مسئولیت.

بیمه مسئولیت: حرفه‌ای، شخصی.

بیمه اعتباری: داخلی، خارجی (وفائی نجار، ۱۳۸۸).

۲-۴- نقش ALM در پیامدهای اقتصادی اطلاعات

حسابداری

ترازنامه نشانگر دارایی‌ها و چگونگی تأمین آنها بوده و تصمیم‌گیری در این زمینه بعد مهمی از تصمیمات مدیران مالی است. هدف این تصمیمات تعیین پرتفوی مطلوب سرمایه گذاری (و بیمه نامه‌های صادره در شرکت‌های بیمه‌ای) برای تولید منابع کافی و بموقع نقدینگی در رفع نیازمندیهای وجوه موسسه و همچنین بهره‌گیری کامل از وجوه و منابع در این واحدها است. نگهداری مقادیر ناکافی نقدینگی، بیمه‌ها را با خطر عدم توانایی در ایفا تعهدات و در نتیجه ورشکستگی قرار می‌دهد. نگهداری مقادیر فراوان نقدینگی، نوع خاصی از

به عنوان نسبت مالی در نظر گرفته میشود؛ لذا می توان با متعادل کردن داراییها و بدهیها در طول زمان از کسری و حتی ورشکستگی احتمالی جلوگیری کرد؛ که این امر از طریق شبیه سازی با پویایی شناسی سیستمها و تحلیل سناریو امکانپذیر است.

بارث و همکاران (۲۰۰۸) در پژوهشی تحت عنوان استانداردهای حسابداری بین‌المللی و کیفیت اطلاعات حسابداری نشان دادند که بین مدیریت سود و کیفیت سود رابطه منفی معناداری وجود دارد.

بیدل و هایلاری (۲۰۰۶) به بررسی کیفیت اطلاعات حسابداری و سطح کارآیی سرمایه‌گذاری شرکتها پرداختند. نتایج پژوهش آنان نشان داد که ارتباط میان جریان‌های نقدی ایجاد شده داخلی و سرمایه گذاری در زمانی که کیفیت حسابداری بالاتر است، ضعیف‌تر است.

۳- فرضیه‌ها و مدل مفهومی تحقیق

این تحقیق شامل ۲ فرضیه اصلی و هر کدام از فرضیه‌های اصلی شامل ۲ فرضیه فرعی به شرح زیر است:

۱) مدیریت دارایی‌ها با پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری رابطه معناداری دارد.

الف- نسبت نقدینگی با پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری رابطه معناداری دارد.

ب- نسبت دارایی ثابت به کل دارایی‌ها با پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری رابطه معناداری دارد.

۲) مدیریت بدهی‌ها با پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری رابطه معناداری دارد.

الف- نسبت ذخایر حق بیمه با پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری رابطه معناداری دارد.

ب- نسبت ذخیره خسارت معوق با پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری رابطه معناداری دارد.

مدل مفهومی این پژوهش را به شکل زیر می‌توانیم ترسیم کنیم:

در این مدل‌ها:

$WCAIQ_{it}$: پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری^۶

CR_{it} : نسبت نقدینگی^۷

FR_{it} : نسبت دارایی ثابت به کل دارایی‌ها^۸

PR_{it} : نسبت ذخایر حق بیمه^۹

DR_{it} : نسبت خسارت معوق^{۱۰}

β_{it} : ارزش ارتباطی متغیرها

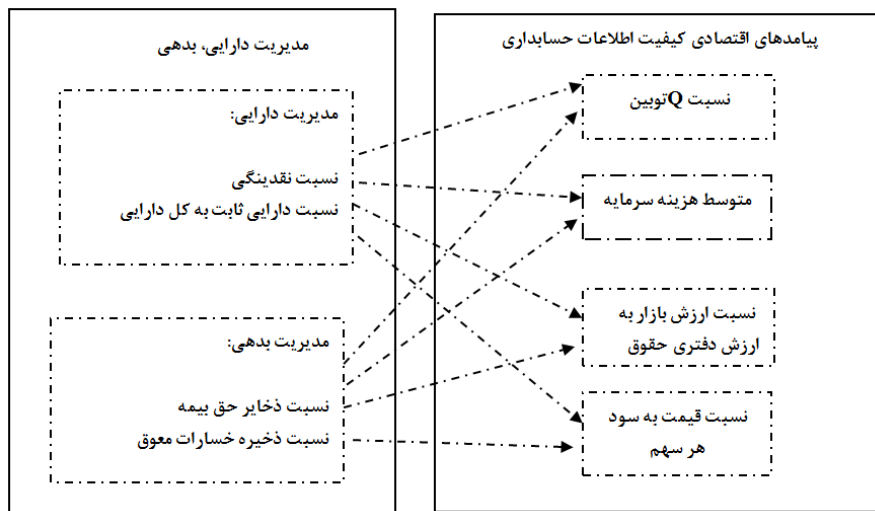
کیفیت اطلاعات حسابداری از معیارهایی نظیر نسبت Qتوبین، متوسط هزینه سرمایه شرکت، نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام و نسبت قیمت به سود هر سهم استفاده شده است. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که ضریب واکنش سود فقط بر نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری، تأثیر مثبت و معنی دار داشته است. به عبارت دیگر، ضریب واکنش سود دارای بار و محتوای اطلاعاتی مثبت در بازار سرمایه ایران بوده و لذا دارای پیامد اقتصادی مثبت میباشد.

عرب مازاریزدی و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهشی با عنوان بررسی رابطه میان ترکیب دارایی بدهی و ریسک نقدینگی بانک‌ها در ایران شناخت عوامل مؤثر بر ریسک نقدینگی، رابطه میان ترکیب دارایی و بدهی بانک‌ها و ریسک نقدینگی را با توجه به داده‌ها و منابع اطلاعاتی موجود که ترازنامه بانک‌های فعال در سیستم بانکی کشور از سال ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۹ می‌باشد، با استفاده از روش تجزیه و تحلیل کانونی، بررسی نموده است. وی به این نتیجه رسید که ریسک نقدینگی از نحوه ترکیب دارایی و بدهی بانک‌ها تأثیر می‌پذیرد و فرضیه تحقیق مبنی بر وجود رابطه میان دو مجموعه از متغیرها مورد اثبات قرار گرفت.

بیدآباد و الهیاری‌فرد (۱۳۸۸) کارایی نسبی مدیریت دارایی و بدهی در بانکداری اسلامی را مطرح نمودند. در پژوهش آن‌ها تفاوت‌هایی در شیوه‌های مدیریت دارایی و بدهی در بانکداری اسلامی در مقایسه با بانکداری متعارف مشاهده شد. آن‌ها به این نتیجه رسیدند که اثر این عوامل در این دو نوع بانکداری در ایجاد ارزش افزوده اقتصادی مؤثر است و در نهایت، با مقایسه شاخص‌های مالی در این دو نوع بانکداری، به کارایی بانکداری اسلامی نسبت به بانکداری متعارف می‌رسیم.

چیم^۴ (۲۰۱۶) در مطالعات خود اذعان میدارد که یک مدیریت دارایی و بدهی خوب در صندوقهای بازنشستگی باید ریسک‌گرا باشد، بدین معنی که ریسک‌هایی که صندوق بازنشستگی در معرض آنهاست را در مدیریت دارایی و بدهی لحاظ کند و اثر هر یک از ریسکها را بر قدرت پرداخت دیون و دیگر متغیرهای مهم ALM بررسی و ارزیابی کند.

در زمینه قدرت پرداخت بدهی میتوان بر اساس مطالعه رینیسون^۵ (2012) از نسبت داراییها به بدهیها که تحت عنوان نسبت مالی تامین وجه و یا بودجه شناخته میشود؛ بهره برد. همانطور که پیداست نسبت مذکور حاصل تقسیم داراییها بر بدهیهاست؛ که اگر این نسبت بزرگتر و یا مساوی یک باشد، وضعیت صندوق خوب است. در غیر این صورت صندوق با کسری مواجه خواهد شد. شایان ذکر است که قدرت پرداخت بدهی در یک لحظه زمانی خاص

نمودار ۱- مدل مفهومی پژوهش

۱-۳- جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری در این تحقیق شرکت‌های بیمه‌ای می‌باشد. پس از بررسی مشخص گردید که در مجموع ۳۲ شرکت بیمه‌ای شامل شرکتهای دانا، ایران، آسیا، دی، میهن، البرز، پارسیان، ملت، توسعه، کارآفرین، رازی، سینا، سامان، نوین، پاسارگاد، کوثر، ما، آرمان، حافظ، امید، ایران معین، تعاون، آسماری، سرمد، تجارت نو، خاور میانه، حکمت صبا، معلم، ایرانیان، امین، موسسه بیمه متقابل قشم و موسسه بیمه کیش در کشور وجود دارد (مستخرج از سایت بیمه مرکزی) که نمونه آماری از طریق تمام شماری اعضای جامعه (مطالعه روی کل جمعیت یا census) انجام شده و تمامی اعضای جامعه مورد بررسی قرار می‌گیرند. سرشماری از جامعه متناهی، یک بررسی است که تمام واحدهای جامعه را دربر می‌گیرد. در بسیاری از موارد، اجرای سرشماری در یک جامعه متناهی، کاری شدنی و امکانپذیر است. شرایط ذیل بر روی جامعه آماری اعمال شده و شرکت‌های باقیمانده به عنوان نمونه آماری در نظر گرفته شده است. این شرایط به شرح زیر است:

- شرکت بیمه‌ای از سال ۱۳۸۷ لغایت ۱۳۹۴ فعال بوده و یا منحل نشده باشد.
- سال مالی شرکت بیمه‌ای منتهی به ۲۹ اسفند ماه باشد.
- اطلاعات در دسترس باشد.

پس از اعمال شرایط فوق بر روی جامعه آماری تعداد ۲۷ شرکت باقی ماندند که در مدت ۸ سال مورد آزمون قرار گرفتند. لذا برای آزمون فرضیه‌های فرعی تعداد ۲۱۶ مشاهده آماری (۸×۲۷) انجام گردید.

۲-۳- چارچوب و مدل نظری

تحقیق حاضر ترکیبی از تحقیق کتابخانه‌ای و میدانی می‌باشد. در ابتدا با بهره‌گیری از منابع کتابخانه‌ای (کتاب‌های فارسی، مقالات لاتین و سایر منابع در دسترس پیرامون متغیرهای تحقیق) مبانی نظری تحقیق تدوین گردید و در ادامه بر اساس ادبیات تحقیق، میزان ارتباط معیارهای مدل دارایی و بدهی با معیارهای پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری و کیفیت گزارشگری مالی بررسی می‌شود. لذا این پژوهش از نوع پژوهش‌های همبستگی می‌باشد. همچنین پژوهش حاضر در زمره پژوهش‌های اثباتی است که به صورت تجربی به شناسایی پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری در صنعت بیمه می‌پردازد. همچنین برای بررسی تأثیر استفاده از مدل دارایی و بدهی بر بهبود پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری از اطلاعات موجود در صورت‌های مالی و همچنین اطلاعات موجود در بازار یا بورس اوراق بهادار برای دوره ۸ ساله ۱۳۸۷ لغایت ۱۳۹۴ استفاده می‌نماید و هیچگونه دخالتی در کنترل و تغییر مقادیر متغیرها ندارند. بنابراین روش پژوهش از نوع «پس از وقوع» یا «علی» است. این پژوهش از لحاظ روش اجرا در زمره پژوهش‌های همبستگی قرار دارد. داده‌های مورد نیاز تحقیق حاضر مستقیماً از صورت‌های مالی سالانه و گزارش‌های مالی ارائه شده توسط شرکت‌های بیمه‌ای استخراج شده است. با استفاده از ضریب همبستگی، علاوه بر آزمون فرضیه‌ها، رابطه بین متغیرهای مستقل با وابسته یعنی ضریب تأثیرگذاری متغیرهای مستقل و نوع رابطه (ضریب منفی یا مثبت) نیز برآورد شده است.

در این تحقیق از روش رگرسیون چند متغیره به عنوان روش آماری استفاده می‌شود. در این روش، هدف اصلی این است که بررسی کنیم آیا بین متغیرهای وابسته و مستقل تحقیق رابطه‌ای وجود دارد یا خیر. همچنین تحلیل داده‌ها در بخش آمار توصیفی با محاسبه شاخص‌های مرکزی از جمله میانگین، میانه و شاخص‌های پراکندگی انحراف معیار، چولگی و کشیدگی چولگی انجام خواهد شد. در این پژوهش برای آزمون فرضیه‌ها از داده‌های ترکیبی استفاده خواهد شد. افزون بر این، برای آزمون مانایی متغیرها، از آزمون دیکی - فولر استفاده خواهد شد. سپس از آزمون کولموگوروف - اسمیرنوف (K-S) برای بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها استفاده می‌گردد، سپس برای آزمون کردن این که تعداد نمونه (مشاهدات) از هم مستقل باشند و نمونه مورد نظر تصادفی باشد از آزمون دوربین - واتسون (Durbin-Watson) استفاده می‌گردد. چنان چه مقدار آماره دوربین - واتسون نزدیک ۲ (تقریباً "۰.۵ ± ۲) گردد، بدان معنی است که نمونه مورد نظر تصادفی است و نشان دهنده عدم خودهمبستگی است. ضریب همبستگی پیرسون میان متغیرهای تحقیق نیز بررسی می‌شود. ضرایب متغیرهای مدل رگرسیونی با استفاده از آزمون t استیودنت، آزمون می‌گردد. در این تحقیق برای آزمون معناداری کلی مدل رگرسیون پردازش شده از آماره فیشرف (F) در سطح ۹۵ درصد اطمینان استفاده می‌شود. سپس با استفاده از رگرسیون خطی (Linear-Regression) به آزمون فرضیه‌ها می‌پردازیم. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار EXCEL، پس از اصلاحات و طبقه‌بندی لازم بر اساس متغیرهای مورد بررسی وارد نرم‌افزارهای EVIEWS و SPSS شده و تجزیه و تحلیل‌های نهایی انجام شد و در نهایت به تأیید یا رد فرضیه‌های پژوهش با استفاده از نتایج حاصله از نرم‌افزارهای مربوطه خواهیم پرداخت.

۳-۳- متغیرهای وابسته

برای بررسی متغیر وابسته فرضیات پژوهش (پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری) از معیار (سنجه)های زیر استفاده شده است: (نیکومرام و دیگران، ۱۳۹۳)

• نسبت Q توبین:

نسبت Q توبین به عنوان معیاری مهم جهت ارزیابی عملکرد مدیران و آماره‌ای به عنوان نماینده ارزش شرکت برای سرمایه گذاران می‌باشد. در برخی از مطالعات نسبت Q توبین به عنوان معیاری برای اندازه‌گیری فرصت‌های سرمایه‌گذاری و رشد استفاده شده است. در این پژوهش با توجه به نتایج پژوهش‌های لیندنبرگ و راس (۱۹۸۱) و استیون و کنس

$$Q_{it} = (VOCS_{it} + BVLTLL_{it} + BVCLL_{it}) / BVTAI_{it}$$

که در آن داریم:

$$Q_{it} = \text{نسبت } Q \text{ توبین شرکت } i \text{ در پایان سال } t.$$

$$VOCS_{it} = \text{ارزش بازار سهام عادی شرکت } i \text{ در پایان سال } t.$$

$$BVLTLL_{it} = \text{ارزش دفتری بدهی‌های بلندمدت شرکت } i \text{ در پایان سال } t.$$

$$BVCLL_{it} = \text{ارزش دفتری بدهی‌های جاری شرکت } i \text{ در پایان سال } t.$$

$$BVTAI_{it} = \text{ارزش دفتری کل دارایی‌های شرکت } i \text{ در پایان سال } t.$$

• میانگین موزون هزینه سرمایه:

هزینه سرمایه، در واقع نرخ بازده مورد انتظار سرمایه گذاران است. در این پژوهش برای محاسبه نرخ هزینه سرمایه از معادله زیر که توسط استون (۲۰۰۴) که مبتنی بر فلسفه بازده مورد انتظار توسط سهامداران که خواهان دریافت سود سال جاری و تغییرات سود سال جاری نسبت به سود سال گذشته می‌باشند، ارایه گردیده است استفاده شده:

$$WACC_{it} = \frac{DPS_{it}}{P_{it-1}} + \frac{NI_{it} - NI_{it-1}}{NI_{it-1}}$$

که در آن داریم:

$$WACC_{it} = \text{میانگین موزون هزینه سرمایه شرکت } i \text{ در پایان سال } t.$$

$$DPS_{it} = \text{سود نقدی تقسیمی هر سهم شرکت } i \text{ در پایان سال } t.$$

$$P_{it-1} = \text{قیمت هر سهم شرکت } i \text{ در پایان سال } t-1.$$

$$NI_{it} = \text{سود خالص شرکت } i \text{ در پایان سال } t.$$

$$NI_{it-1} = \text{سود خالص شرکت } i \text{ در پایان سال } t-1.$$

• نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام:

این نسبت از طریق رابطه زیر محاسبه میگردد: (نمازی و زراعتگری ۱۳۸۸)

$$Grow_{it} = \frac{P_{it} \times NS_{it}}{BVE_{it}}$$

که در مدل مزبور داریم:

- نسبت دارایی ثابت: نسبت دارایی ثابت به جمع دارایی‌ها می‌باشد.
- نسبت ذخایر حق بیمه: نسبت ذخایر حق بیمه به جمع بدهی‌ها می‌باشد.
- نسبت خسارت معوق: نسبت خسارت معوق به جمع بدهی‌ها می‌باشد.

۴- یافته‌های پژوهش

۴-۱- بررسی آمار توصیفی متغیرها

آمار توصیفی متغیرهای پژوهش در جدول زیر ارائه شده است. نتایج مقایسه ضریب تغییرات نسبت‌های مالی مربوط به دارایی‌ها و بدهی‌ها و پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری حاکی از آن است که به طور متوسط نسبت‌های مالی مربوط به دارایی‌ها و بدهی‌ها در مقایسه با پیامدهای اقتصادی دارای ضریب تغییرات و پراکندگی بسیار کمتری و در نتیجه ثبات و پایداری بسیار کمتری در طی دوره پژوهش بوده است. این موضوع نشان می‌دهد که نسبت‌های مالی مربوط به دارایی‌ها و بدهی‌ها باید تأثیر نسبتاً زیادی بر پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری داشته باشد.

$GROW_{it}$ = نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام شرکت i در پایان سال t
 P_{it} = قیمت هر سهم شرکت i در پایان سال t
 NS_{it} = تعداد سهام شرکت i در پایان سال t
 BVE_{it} = ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام شرکت i در پایان سال t

- نسبت قیمت به سود هر سهم:
این نسبت از طریق رابطه زیر محاسبه می‌گردد:

$$PE_{it} = \frac{P_{it}}{EPS_{it}}$$

که در آن داریم:

PE_{it} = نسبت قیمت به سود هر سهم شرکت i در پایان سال t
 P_{it} = قیمت هر سهم شرکت i در پایان سال t
 EPS_{it} = سود هر سهم شرکت i در پایان سال t

۴-۳- متغیرهای مستقل

برای بررسی متغیرهای مستقل فرضیات پژوهش (مدیریت دارایی و بدهی) از معیارهای زیر استفاده شده است:

- نسبت نقدینگی: نسبت وجه نقد به جمع دارایی‌های جاری می‌باشد.

جدول شماره ۱- آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

تعداد	میانگین	میانه	ماکزیمم	مینیمم	انحراف معیار	ضریب تغییرات	
۲۱۶	۱,۲۳	۱,۱۲	۴,۲۲	۰,۵۶	۰,۴۵	۰,۳۶	متغیر وابسته
۲۱۶	۰,۸۵	۰,۵۵	۴,۰۵	۰,۰۱	۰,۶۲	۰,۷۳	
۲۱۶	۲,۲۰	۱,۵۳	۱۰,۰۴	۱,۰۰	۱,۶۳	۰,۷۴	
۲۱۶	۵,۲۱	۵,۱۰	۲۰,۳۲	۰,۱۰	۲,۰۱	۰,۳۸	متغیرهای مستقل
۲۱۶	۰,۵۵	۰,۶۰	۰,۸۱	۰,۲۳	۲,۳۶	۱,۱۵	
۲۱۶	۰,۴۳	۰,۵۹	۰,۶۹	۰,۳۶	۰,۸۵	۱,۹۷	
۲۱۶	۰,۶۸	۰,۵۹	۰,۷۶	۰,۲۶	۱,۰۳	۱,۵۱	
۲۱۶	۰,۴۵	۰,۴۶	۰,۵۲	۰,۱۲	۰,۹۸	۲,۱۸	

جدول ۲- نتایج آزمون نرمال بودن توزیع داده‌ها

معنی‌داری	متغیر وابسته
$p \geq 0.05$	نسبت نقدینگی
$p \geq 0.05$	متوسط هزینه سرمایه
$p \geq 0.05$	نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام
$p \geq 0.05$	نسبت قیمت به سود هر سهم

۴-۲- آمار استنباطی

در ابتدا جهت آزمون نرمال بودن توزیع داده‌ها، آزمون کلموگوروف-اسمیرنوف بعمل آمد که نتایج آن در جدول زیر قابل مشاهده است:

و معنی داری کل مدل رگرسیون از آزمون F فیشر استفاده می-شود. در این حالت نسبت Q توبین سنج پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری در نظر گرفته شده است که نتایج آزمون فرضیه اول به شرح زیر است:

همانطور که مشاهده می شود با توجه به اینکه سطح معنی داری همه متغیرهای وابسته بیش از ۰/۰۵ است، لذا توزیع داده ها نرمال می باشد. برای بررسی اثر متغیر مستقل (مدیریت دارایی ها) بر متغیر وابسته (پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری)

جدول شماره ۳- نتایج تخمین مدل اول پژوهش بر مبنای Q توبین

WCAIQ _{it} = β ₀ + β ₁ CR _{it} + β ₂ FR _{it} + ε _{it} y = Q _{it}			نتایج آزمون مدل اول بر مبنای Q توبین	
سطح معنی داری	آماره تی	ضریب	نماد	متغیر
۰,۰۰۱۸	۵,۳۰۴۱۳۷	۰,۸۶۵۱	CR _{it}	نسبت نقدینگی
۰,۰۰۶۵	۴,۰۰۴۲۰۱	۰,۶۵۹۵	FR _{it}	نسبت دارایی ثابت
0.0000	25.03515	۰.228631	C	مقدار ثابت (عرض از مبدأ)
F= 24.63556			برازش کلی مدل	
prob(F)= 0.۰۰۰				
D.W= ۲.۱۸۵۱				
R ^۲ = 0.۷۵۸۹				

نسبت نقدینگی و نسبت دارایی ثابت بر پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری (به طور ویژه سنج Q توبین) می-باشد که با توجه به آماره t ضریب متغیر نسبت نقدینگی و نسبت دارایی ثابت در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی دار می-باشد. با توجه به موارد فوق می توان در سطح اطمینان ۹۵ درصد فرضیه اول پژوهش بر مبنای را تأیید شده تلقی نمود که این موضوع نشان دهنده این است که مدیریت دارایی ها بر پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری (بر مبنای Q توبین) تاثیر دارد.

در حالت بعدی متوسط هزینه سرمایه سنج پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری در نظر گرفته شده است که نتایج آزمون فرضیه اول بر این مبنای به شرح زیر است:

در جدول فوق مقدار احتمال (یا سطح معنی داری F) برابر ۰,۰۰۰ بوده و چون این مقدار کمتر از ۰/۰۵ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می شود، یعنی مدل معنی دار است. مقدار آماره دوربین- واتسون ۲,۱۸ می باشد که این مقدار، عدم وجود خود همبستگی خطاها را نشان می دهد. نتایج مربوط به ضریب تعیین تعدیل شده نشان می دهد، تقریباً ۷۶ درصد تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل مدل، توضیح داده می شوند. نتایج نشان می دهد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد متغیرها در ناحیه رد فرض صفر قرار می-گیرد یعنی متغیرهای نسبت نقدینگی و نسبت دارایی ثابت در مدل معنی دار هستند. در حالت کلی نتایج نشان می دهد که ضریب متغیر نسبت نقدینگی ۰,۸۶۵۱ و ضریب متغیر نسبت دارایی ثابت ۰,۶۵۹۵ بوده که نشان دهنده تأثیر متغیرهای

جدول شماره ۴- نتایج تخمین مدل اول پژوهش بر مبنای متوسط هزینه سرمایه

WCAIQ _{it} = β ₀ + β ₁ CR _{it} + β ₂ FR _{it} + ε _{it} y = WACC _{it}			نتایج آزمون مدل اول بر مبنای متوسط هزینه سرمایه	
سطح معنی داری	آماره تی	ضریب	نماد	متغیر
۰,۰۳۶۵	۴,۴۵۹۸۷۱	۰,۶۶۹۱	CR _{it}	نسبت نقدینگی
۰,۱۲۲۵	۰,۲۹۱۵۴۲	۰,۰۱۵۸	FR _{it}	نسبت دارایی ثابت
0.0000	۰.4932077	۰.731702	C	مقدار ثابت (عرض از مبدأ)
F= ۳۵,۱۵۶۸۷			برازش کلی مدل	
prob(F)= 0.۰۰۰				
D.W= ۲,۰۰۵۲				
R ^۲ = 0.۴۴۷۷				

دهنده تأثیر متغیرهای نسبت نقدینگی و نسبت دارایی ثابت بر پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری (به طور ویژه سنجه متوسط هزینه سرمایه) می‌باشد که با توجه به آماره t متغیرهای مذکور، در سطح اطمینان ۹۵ درصد متغیر نسبت نقدینگی معنی‌دار و متغیر نسبت دارایی ثابت معنی‌دار نمی‌باشد. با توجه به موارد فوق می‌توان در سطح اطمینان ۹۵ درصد فرضیه اول پژوهش بر مبنای را تأیید شده تلقی نمود که این موضوع نشان دهنده این است که مدیریت دارایی‌ها بر پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری (بر مبنای متوسط هزینه سرمایه) تأثیر دارد.

همچنین می‌توان ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام را به عنوان سنجه پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری در نظر گرفته شده است که نتایج آزمون فرضیه اول بر این مبنای به شرح زیر است:

در جدول فوق مقدار احتمال (یا سطح معنی‌داری F) برابر ۰,۰۰۰ بوده و چون این مقدار کمتر ۵٪ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود، یعنی مدل معنی‌دار است. مقدار آماره دوربین- واتسون ۲,۰۰ می‌باشد که این مقدار، عدم وجود خود همبستگی خطاها را نشان می‌دهد. نتایج مربوط به ضریب تعیین تعدیل شده نشان می‌دهد، تقریباً ۴۵ درصد تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل مدل، توضیح داده می‌شوند. نتایج نشان می‌دهد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد متغیر نسبت نقدینگی در ناحیه رد فرض صفر و متغیر نسبت دارایی ثابت در ناحیه قبول فرض صفر قرار می‌گیرد، یعنی متغیر نسبت نقدینگی در در مدل معنی‌دار بوده ولی متغیر نسبت دارایی ثابت معنی‌دار نمی‌باشد. در حالت کلی نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر نسبت نقدینگی ۰,۶۶۹۱ و ضریب متغیر نسبت دارایی ثابت ۰,۱۵۸ بوده که نشان

جدول شماره ۵- نتایج تخمین مدل اول پژوهش بر مبنای نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام

$WCAIQ_{it} = \beta_0 + \beta_1 CR_{it} + \beta_2 FR_{it} + \varepsilon_{it}$ $y = GROW_{it}$			نتایج آزمون مدل اول بر مبنای نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام	
سطح معنی داری	آماره تی	ضریب	نماد	متغیر
۰,۰۱۸۸	۴,۵۲۹۸۷۰	۰,۸۸۵۲	CR _{it}	نسبت نقدینگی
۰,۱۱۲۵	۰,۲۳۴۵۴۲	۰,۱۰۱۲	FR _{it}	نسبت دارایی ثابت
0.0000	۱۹.03۴۵5	۰.۰۰۵۸۹۵	C	مقدار ثابت (عرض از مبدأ)
F= ۲۸.۵۲۲۴ prob(F)= 0.۰۰۰ D.W= ۲.۰۰۲۵ R ^۲ = 0.۳۶۹۸			برازش کلی مدل	

پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری (به طور ویژه سنجه نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام) می‌باشد که با توجه به آماره t متغیرهای مذکور، در سطح اطمینان ۹۵ درصد متغیر نسبت نقدینگی معنی‌دار و متغیر نسبت دارایی ثابت معنی‌دار نمی‌باشد. با توجه به موارد فوق می‌توان در سطح اطمینان ۹۵ درصد فرضیه اول پژوهش بر مبنای را تأیید شده تلقی نمود که این موضوع نشان دهنده این است که مدیریت دارایی‌ها بر پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری (بر مبنای نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام) تأثیر دارد.

در حالت بعدی قیمت به سود هر سهم به عنوان سنجه پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری در نظر گرفته شده است که نتایج آزمون فرضیه اول بر این مبنای به شرح زیر است:

در جدول فوق مقدار احتمال (یا سطح معنی‌داری F) برابر ۰,۰۰۰ بوده و چون این مقدار کمتر ۵٪ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود، یعنی مدل معنی‌دار است. مقدار آماره دوربین- واتسون ۲,۰۰ می‌باشد که این مقدار، عدم وجود خود همبستگی خطاها را نشان می‌دهد. نتایج مربوط به ضریب تعیین تعدیل شده نشان می‌دهد، تقریباً ۳۷ درصد تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل مدل، توضیح داده می‌شوند. نتایج نشان می‌دهد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد متغیر نسبت نقدینگی در ناحیه رد فرض صفر و متغیر نسبت دارایی ثابت در ناحیه قبول فرض صفر قرار می‌گیرد، یعنی متغیر نسبت نقدینگی در در مدل معنی‌دار بوده ولی متغیر نسبت دارایی ثابت معنی‌دار نمی‌باشد. در حالت کلی نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر نسبت نقدینگی ۰,۸۸۵۲ و ضریب متغیر نسبت دارایی ثابت ۰,۱۰۱۲ بوده که نشان دهنده تأثیر متغیرهای نسبت نقدینگی و نسبت دارایی ثابت بر

جدول شماره ۶- نتایج تخمین مدل اول پژوهش بر مبنای نسبت قیمت به سود هر سهم

$WCAIQ_{it} = \beta_0 + \beta_1 CR_{it} + \beta_2 FR_{it} + \varepsilon_{it}$ $y = PE_{it}$			نتایج آزمون مدل اول بر مبنای نسبت قیمت به سود هر سهم	
سطح معنی داری	آماره تی	ضریب	نماد	متغیر
۰,۰۱۹۶	۵,۳۶۲۱۴۰	۰,۸۴۶۵	CR_{it}	نسبت نقدینگی
۰,۱۲۵۶	۰,۹۶۳۲۵۸	۰,۰۶۵۲	FR_{it}	نسبت دارایی ثابت
0.0000	۱۵,۶۹۸۲۱	۰,۵۶۹۰۰	C	مقدار ثابت (عرض از مبدأ)
$F = ۲۵,۶۹۸۶$ $prob(F) = 0,۰۰۹$ $D.W = ۲,۲۵۶۴$ $R^2 = 0,۵۱۹۵$			برازش کلی مدل	

در جدول فوق مقدار احتمال (یا سطح معنی داری F) برابر ۰,۰۰۹ بوده و چون این مقدار کمتر از ۵٪ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می شود، یعنی مدل معنی دار است. مقدار آماره دوربین- واتسون ۲,۲۵ می باشد که این مقدار، عدم وجود خود همبستگی خطاها را نشان می دهد. نتایج مربوط به ضریب تعیین تعدیل شده نشان می دهد، تقریباً ۵۲ درصد تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل مدل، توضیح داده می شوند. نتایج نشان می دهد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد متغیر نسبت نقدینگی در ناحیه رد فرض صفر و متغیر نسبت دارایی ثابت در ناحیه قبول فرض صفر قرار می گیرد، یعنی متغیر نسبت نقدینگی در در مدل معنی دار بوده ولی متغیر نسبت دارایی ثابت معنی دار نمی باشد. در حالت کلی نتایج نشان می دهد که ضریب متغیر نسبت نقدینگی ۰,۸۴۶۵ و ضریب متغیر نسبت دارایی ثابت ۰,۰۶۵۲ بوده که نشان دهنده تأثیر متغیرهای نسبت نقدینگی و نسبت دارایی ثابت بر

پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری (به طور ویژه سنجه نسبت قیمت به سود هر سهم) می باشد که با توجه به آماره t متغیرهای مذکور، در سطح اطمینان ۹۵ درصد متغیر نسبت نقدینگی معنی دار و متغیر نسبت دارایی ثابت معنی دار نمی باشد. با توجه به موارد فوق می توان در سطح اطمینان ۹۵ درصد فرضیه اول پژوهش بر مبنای را تأیید شده تلقی نمود که این موضوع نشان دهنده این است که مدیریت دارایی ها بر پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری (بر مبنای نسبت قیمت به سود هر سهم) تأثیر دارد.

در فرضیه دوم نیز برای بررسی اثر متغیر مستقل (مدیریت بدهی ها) بر متغیر وابسته (پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری) و معنی داری کل مدل رگرسیون از آزمون F فیشر استفاده می شود. در حالت اول نسبت Q توبین سنجه پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری در نظر گرفته شده است که نتایج آزمون فرضیه دوم به شرح زیر است:

جدول شماره ۷

$WCAIQ_{it} = \beta_0 + \beta_1 PR_{it} + \beta_2 DR_{it} + \varepsilon_{it}$ $y = Q_{it}$			نتایج آزمون مدل دوم بر مبنای Q توبین	
سطح معنی داری	آماره تی	ضریب	نماد	متغیر
۰,۰۱۲۳	۶,۷۳۶۰۵۸	۰,۶۸۲۰	PR_{it}	نسبت ذخایر حق بیمه
۰,۰۱۹۸	۵,۵۰۸۵۲۵	۰,۶۵۳۲	DR_{it}	نسبت خسارت معوق
0.0000	25.03515	۰,۲۲۸۶۳۱	C	مقدار ثابت (عرض از مبدأ)
$F = ۳۲,۳۶۹۱۲۵$ $prob(F) = 0,۰۰۶$ $D.W = 1,۶۸۵۹$ $R^2 = 0,۷۶۸۹$			برازش کلی مدل	

مقدار، عدم وجود خود همبستگی خطاها را نشان می دهد. نتایج مربوط به ضریب تعیین تعدیل شده نشان می دهد، تقریباً ۷۷ درصد تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل مدل، توضیح داده می شوند. نتایج نشان می دهد که در سطح

در جدول فوق مقدار احتمال (یا سطح معنی داری F) برابر ۰,۰۰۶ بوده و چون این مقدار کمتر از ۵٪ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می شود، یعنی مدل معنی دار است. مقدار آماره دوربین- واتسون ۱,۶۸ می باشد که این

اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار می‌باشد. با توجه به موارد فوق می‌توان در سطح اطمینان ۹۵ درصد فرضیه دوم پژوهش بر مبنای را تأیید شده تلقی نمود که این موضوع نشان دهنده این است که مدیریت بدهی‌ها بر پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری (بر مبنای Qتوبین) تاثیر دارد. در حالت بعدی متوسط هزینه سرمایه سنجه پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری در نظر گرفته شده است که نتایج آزمون فرضیه دوم بر این مبنا به شرح زیر است:

اطمینان ۹۵ درصد متغیرها در ناحیه رد فرض صفر قرار می‌گیرد یعنی متغیرهای نسبت ذخایر حق بیمه و نسبت خسارت معوق در مدل معنی‌دار هستند. در حالت کلی نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر نسبت ذخایر حق بیمه ۰,۶۸۲۰ و ضریب متغیر نسبت خسارت معوق ۰,۶۵۳۲ بوده که نشان دهنده تأثیر متغیرهای نسبت ذخایر حق بیمه و نسبت خسارت معوق بر پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری (به طور ویژه سنجه Qتوبین) می‌باشد که با توجه به آماره t ضریب متغیر نسبت ذخایر حق بیمه و نسبت خسارت معوق در سطح

جدول شماره ۸: نتایج تخمین مدل دوم پژوهش بر مبنای متوسط هزینه سرمایه

$WCAIQ_{it} = \beta_0 + \beta_1 PR_{it} + \beta_2 DR_{it} + \varepsilon_{it}$ $y = WACC_{it}$			نتایج آزمون مدل دوم بر مبنای متوسط هزینه سرمایه	
سطح معنی داری	آماره تی	ضریب	نماد	متغیر
۰,۰۲۵۶	۵,۳۶۹۶۵۴	۰,۷۵۵۲	PR_{it}	نسبت ذخایر حق بیمه
۰,۰۰۵۸	۵,۱۲۰۲۴۵	۰,۹۵۵۸	DR_{it}	نسبت خسارت معوق
0.0000	۲۲,۰۳۵۶۹	۶,۰۳۶۹۵	C	مقدار ثابت (عرض از مبدأ)
$F = ۲۵,۸۵۶۹۲۹$ $prob(F) = 0,۰۱۵$ $D.W = ۲,۱۵۵۲$ $R^2 = 0,۵۷۰۳$			برازش کلی مدل	

بر پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری (به طور ویژه سنجه متوسط هزینه سرمایه) می‌باشد که با توجه به آماره t ضریب متغیر نسبت ذخایر حق بیمه و نسبت خسارت معوق در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار می‌باشد. با توجه به موارد فوق می‌توان در سطح اطمینان ۹۵ درصد فرضیه دوم پژوهش بر مبنای را تأیید شده تلقی نمود که این موضوع نشان دهنده این است که مدیریت بدهی‌ها بر پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری (بر مبنای متوسط هزینه سرمایه) تاثیر دارد.

همچنین می‌توان ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام را به عنوان سنجه پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری در نظر گرفته شده است که نتایج آزمون فرضیه دوم بر این مبنا به شرح زیر است:

در جدول فوق مقدار احتمال (یا سطح معنی‌داری F) برابر ۰,۰۱۵ بوده و چون این مقدار کمتر از ۵٪ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود، یعنی مدل معنی‌دار است. مقدار آماره دوربین-واتسون ۲,۱۵ می‌باشد که این مقدار، عدم وجود خود همبستگی خطاها را نشان می‌دهد. نتایج مربوط به ضریب تعیین تعدیل شده نشان می‌دهد، تقریباً ۵۷ درصد تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل مدل، توضیح داده می‌شوند. نتایج نشان می‌دهد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد متغیرها در ناحیه رد فرض صفر قرار می‌گیرد یعنی متغیرهای نسبت ذخایر حق بیمه و نسبت خسارت معوق در مدل معنی‌دار هستند. در حالت کلی نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر نسبت ذخایر حق بیمه ۰,۷۵۵۲ و ضریب متغیر نسبت خسارت معوق ۰,۹۵۵۸ بوده که نشان دهنده تأثیر متغیرهای نسبت ذخایر حق بیمه و نسبت خسارت معوق

جدول شماره ۹: نتایج تخمین مدل دوم پژوهش بر مبنای نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام

$WCAIQ_{it} = \beta_0 + \beta_1 PR_{it} + \beta_2 DR_{it} + \varepsilon_{it}$ $y = GROW_{it}$			نتایج آزمون مدل دوم بر مبنای نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام	
سطح معنی داری	آماره تی	ضریب	نماد	متغیر
۰,۰۳۲۵	۱,۰۰۲۵۸۷	۰,۵۵۶۶	PR_{it}	نسبت ذخایر حق بیمه

نسبت خسارت معوق	DR _{it}	۰,۴۵۸۹	۵,۰۵۸۹۷۰	۰,۰۴۵۸
مقدار ثابت (عرض از مبدأ)	C	۰,۵۹۹۰۲	۲۰,۰۳۶۱۸	۰,۰۰۰۰
F= ۹,۶۶۳۴۷۱				
prob(F)= 0,۰۳۲ D.W= ۲,۰۰۹۶ R ^۲ = 0,۴۰۸۵				
برازش کلی مدل				

بر پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری (به طور ویژه سنجه نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام) می‌باشد که با توجه به آماره t ضریب متغیر نسبت ذخایر حق بیمه و نسبت خسارت معوق در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار می‌باشد. با توجه به موارد فوق می‌توان در سطح اطمینان ۹۵ درصد فرضیه دوم پژوهش بر مبنای را تأیید شده تلقی نمود که این موضوع نشان دهنده این است که مدیریت بدهی‌ها بر پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری (بر مبنای نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام) تأثیر دارد.

در حالت بعدی قیمت به سود هر سهم به عنوان سنجه پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری در نظر گرفته شده است که نتایج آزمون فرضیه دوم بر این مبنای به شرح زیر است:

در جدول فوق مقدار احتمال (یا سطح معنی‌داری F) برابر ۰,۰۳۲ بوده و چون این مقدار کمتر ۵٪ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود، یعنی مدل معنی‌دار است. مقدار آماره دوربین- واتسون ۲,۰۰ می‌باشد که این مقدار، عدم وجود خود همبستگی خطاها را نشان می‌دهد. نتایج مربوط به ضریب تعیین تعدیل شده نشان می‌دهد، تقریباً ۴۱ درصد تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل مدل، توضیح داده می‌شوند. نتایج نشان می‌دهد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد متغیرها در ناحیه رد فرض صفر قرار می‌گیرد یعنی متغیرهای نسبت ذخایر حق بیمه و نسبت خسارت معوق در مدل معنی‌دار هستند. در حالت کلی نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر نسبت ذخایر حق بیمه ۰,۵۵۶۶ و ضریب متغیر نسبت خسارت معوق ۰,۴۵۸۹ بوده که نشان دهنده تأثیر متغیرهای نسبت ذخایر حق بیمه و نسبت خسارت معوق

جدول شماره ۱۰: نتایج تخمین مدل دوم پژوهش بر مبنای نسبت قیمت به سود هر سهم

$WCAIQ_{it} = \beta_0 + \beta_1 PR_{it} + \beta_2 DR_{it} + \varepsilon_{it}$ $y = PE_{it}$			نتایج آزمون مدل دوم بر مبنای نسبت قیمت به سود هر سهم	
سطح معنی داری	آماره تی	ضریب	نماد	متغیر
۰,۰۲۵۵	۱,۰۱۴۶۳۲	۰,۵۵۶۹	PR _{it}	نسبت ذخایر حق بیمه
۰,۰۰۹۱	۴,۵۲۰۱۳۹	۰,۶۹۲۱	DR _{it}	نسبت خسارت معوق
۰,۰۰۰۰	۱۸,۲۳۹۰۱	۰,۸۵۶۹۰	C	مقدار ثابت (عرض از مبدأ)
F= ۲۲,۰۱۴۲۶۰				
prob(F)= 0,۰۱۸ D.W= ۲,۳۶۹۱ R ^۲ = 0,۶۵۹۶				
برازش کلی مدل				

گیرد یعنی متغیرهای نسبت ذخایر حق بیمه و نسبت خسارت معوق در مدل معنی‌دار هستند. در حالت کلی نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر نسبت ذخایر حق بیمه ۰,۵۵۶۹ و ضریب متغیر نسبت خسارت معوق ۰,۶۹۲۱ بوده که نشان دهنده تأثیر متغیرهای نسبت ذخایر حق بیمه و نسبت خسارت معوق بر پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری (به طور ویژه سنجه نسبت قیمت به سود هر سهم) می‌باشد که با توجه به آماره t ضریب متغیر نسبت ذخایر حق بیمه و نسبت خسارت معوق در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار می‌باشد.

در جدول فوق مقدار احتمال (یا سطح معنی‌داری F) برابر ۰,۰۱۸ بوده و چون این مقدار کمتر ۵٪ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود، یعنی مدل معنی‌دار است. مقدار آماره دوربین- واتسون ۲,۳۷ می‌باشد که این مقدار، عدم وجود خود همبستگی خطاها را نشان می‌دهد. نتایج مربوط به ضریب تعیین تعدیل شده نشان می‌دهد، تقریباً ۶۶ درصد تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل مدل، توضیح داده می‌شوند. نتایج نشان می‌دهد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد متغیرها در ناحیه رد فرض صفر قرار می‌

* ثقفی، علی و غلامرضا کردستانی ۱۳۸۳، «بررسی و تبیین رابطه بین کیفیت سود و واکنش بازار به تغییرات سود نقدی»، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، شماره ۳۷، صفحات ۲۰ تا ۲۳

* چالز، جونز ۲۰۰۷، مدیریت سرمایه گذاری، رضا تهرانی، عسگر نوربخش، نگاه دانش، تهران، چاپ اول، صفحات ۲۶۳ تا ۲۷۰.

* کردستانی، غلامرضا و ضیاء الدین مجددی ۱۳۸۶، «بررسی رابطه بین ویژگی‌های کیفی سود و هزینه سرمایه سهام عادی»، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، سال ۱۴، شماره ۴۸، صفحه ۴۵.

* مشکئی، مهدی و لطیف نوردیده ۱۳۹۱، «بررسی تأثیر مدیریت سود در پایداری سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران»، پژوهش‌های حسابداری مالی، سال ۴، شماره ۱، صفحات ۱۷ و ۱۸

* نیکومرام، هاشم و پیمان امینی ۱۳۹۰، «کیفیت سود و هزینه سرمایه، دانش مالی تحلیل اوراق بهادار»، مطالعات مالی، سال ۴، شماره ۱۰، صفحات ۴۳ و ۴۵

* Ball, R., and P. Brown, (1968), "An Empirical Evaluation of Accounting Income Numbers", Journal of Accounting Research, 6, 78-159.

* Birge, J. R., Judice, P. (2013). Long-term bank balance sheet management: Estimation and simulation of risk-factors. Journal of Banking and Finance. 37:4711-4720.

* Brodt, A.I. (1978). Dynamic balance sheet management model for a canadian chartered bank. Journal of Banking and Finance.: p. 221-241.

* Carino, D.R. et al. (1994). The RussellYasuda Kasai Model: An asset/liability model for a japanese insurance company using multistage Stochastic Programming. Proceedings Of The World Congress On Engineering. 4(1): 29-49.

* Chambers, D. Charnes, A. (1961). Intertemporal analysis and optimization of bank portfolios. Management Science. (7):393-410.

* Charumathi, A. and Balakrishnan, M. (2008). Asset liability management in Indian banking industry with special reference to interest rate risk management in ICICI bank. Proceedings Of The World Congress On Engineering. 2.

* Claessens, S. & van Horen, N. (2013). Being a foreigner among domestic banks: Asset or liability. Journal of Banking and Finance. 5:1276-1290.

* Cohen, K.J. and Hammer, F.S. (1967). Linear programming and optimal bank asset management decisions. Journal Of Finance. 42-61.

* Community of Eghtesad Novin Bank (1387), Asset-Liability Management And Liquidity Risk In Financial Institutions, Tehran: Fraskhan.

* Dash, M. and Pathak, R. (2010) A linear programming model for assessing assetliability

با توجه به موارد فوق می‌توان در سطح اطمینان ۹۵ درصد فرضیه دوم پژوهش بر مبنای را تأیید شده تلقی نمود که این موضوع نشان دهنده این است که مدیریت بدهی‌ها بر پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری (بر مبنای نسبت قیمت به سود هر سهم) تأثیر دارد.

۵- نتیجه‌گیری و بحث

تأیید فرضیه‌های تحقیق نشان از این است که شرکت‌های بیمه‌ای می‌توانند از طریق مدیریت دارایی‌ها و بدهی‌هایشان، پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری خود را تا ۷۷ درصد بهبود بخشیده و موجبات توانایی و رشد شرکتشان را فراهم نمایند. همچنین از طریق مدیریت دارایی‌ها و بدهی‌ها می‌توان به اطلاعات حسابداری با کیفیت دست یافت و از بوجود آمدن شرایطی که هم برای بیمه‌گر و هم برای بیمه‌گزار نامساعد و نامطلوب باشد، جلوگیری نمود. در انجام این مهم با توجه به اینکه متغیر نسبت دارایی‌های ثابت به کل دارایی‌ها در مدل‌های مربوط به برخی از معیارهای پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری معنی‌دار نبود، بر می‌آید که سایر متغیرها از جمله نسبت‌های نقدینگی، ذخایر حق بیمه و خسارات معوق از اهمیت زیادی برای بهبود پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری برخوردار است. با توجه یافته‌های تحقیق می‌توان اذعان نمود بیمه‌گران با تغییر ذخایر حق بیمه و خسارت معوق از طریق تشکیل پرتفوی مناسب از بیمه‌نامه‌های متنوع صادره و همچنین با تغییر میزان وجه نقد با توجه به تعهدات جاری بیمه‌گران، می‌توانند پیامدهای اقتصادی اطلاعات حسابداری را بهبود ببخشند.

فهرست منابع

* احمدزاده، حمید ۱۳۹۲، «آزمون پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری مبتنی بر نظریه اقتصاد اطلاعات»، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران، رساله دکتری رشته حسابداری، صفحات ۷۸ تا ۹۰

* بایزدی، انور ۱۳۸۹، «بررسی مقیاس‌های کیفیت گزارشگری مالی در شرکت‌های درمانده و غیردرمانده مالی در بورس اوراق بهادار تهران»، نهمین همایش ملی حسابداری ایران

* تهرانی، رضا و قدرت‌اله طالب‌نیا و صابر جلیلی ۱۳۸۵، «ارزیابی میزان اتکاء معامله‌گران بورس اوراق بهادار تهران به اطلاعات حسابداری و غیرحسابداری در تصمیمات سرمایه‌گذاری»، تحقیقات مالی، سال ۸، شماره ۲۱، صفحات ۱۲ و ۱۳

- management in banks. School of Business and affiliation.
- * Fathi S, Abzari M, Habibi S. (2014). Determinants of capital structure: Meta-analysis. *Assest Management And Financing*. 2 (1):55-74
  - * Fielitz, D. and Loeffler, A. (1971). A linear programming model for commercial bank liquidity management. *Financial Management*. 44-50.
  - * Googedchian A, Amairi H, Khodaverdisamani M. (2014) Effect of asset specificity on the financing method of listed companies in Tehran Stock Exchange. *Assest Management And Financing* .1 (3):15-32
  - * Gulpinar, N., and Pachamanova, D. (2013). A robust optimization approach to asset-liability management under timevarying investment opportunities. *Journal of Banking and Finance*. 37.2081-2041.
  - * Habibi, h. (1381). Designing company's assets and liabilities managment by mathematical modeling in an insurance firm using dynamic programming. Faculty of Tarbiat Modarres.
  - * Kosmidou, K. and Zopounidis, C. (2002). A Multi-Objective Methodology For Bank Asset Liability Management In Financial Engineering. Kluwer Academic Publishers. p. 139-150.
  - * Kosmidou, K. and Zopounidis, C. (2004) Goal Programming Techniques for Bank Asset Liability Management. Kluwer Academic Publishers.
  - * Moshiri, A. Karimi, M. (1386), Assets and liability management using goal programming model and AHP (in Karafarin bank). *Financial Research*. 8:89
  - * Robertson, M. Eilon, S. and Fowkes, T.R. (1972). A bank asset management model. *Applications of Management Science in Banking and Finance*. 149-158

یادداشت‌ها

- ¹ Lazar polyakov
- ² nadzhda
- ³ Ghafgaz mercure
- ⁵ ingosstrakh
- ⁶ alliance
- ¹ Yorkshayer
- ² Ingstrakh
- ² Social insurance
- ⁴ Chaim
- ⁵ Reynisson
- ⁶ Economical Consequences of Accounting Information Quality
- ⁷ Cash Ratio
- ⁸ Fixed asset to total of assets Ratio
- ⁹ Primume reserves Ratio
- ¹⁰ Deferred loss Ratio